

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура

Затверджено
На засіданні кафедри перекладознавства
і контрастивної лінгвістики
імені Григорія Кочура
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № ____ від 28.08.2025 р.)

Завідувач кафедри _____
д.ф.н. Дзера О.В.

Силабус з навчальної дисципліни
«КУЛЬТУРНИЙ СЕМІОЗИС І ПЕРЕКЛАД»,
що викладається в межах ОПШ
«Переклад (англійська і друга іноземні мови)»
другого (магістерського) освітньо-наукового рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності
В 11– Філологія

Львів 2025

Назва курсу	Культурний семіозис і переклад
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань «В Культура, мистецтво та гуманітарні науки», шифр спеціальності В 11
Викладачі курсу	Андрейчук Надія Іванівна, докт. філол. н., професор
Контактна інформація викладачів	nadiya.andreychuk@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Можливі он-лайн консультації через Zoom або Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій прошу писати на електронну пошту або дзвонити.
Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/course/kulturnyj-semiozys-i-pereklad
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб сформувати у магістрів системне бачення основних понять і категорій семіотики, теоретико-методологічних принципів семіотичних студій, дати відомості про ключові школи та напрями пошуку у семіотиці й окреслити міждисциплінарний зв'язок лінгвістики, семіотики й перекладознавства.
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Культурний семіозис і переклад” є вибірковою дисципліною зі спеціальності англо-український переклад для освітньо-професійної програми: ПЕРЕКЛАД (АНГЛІЙСЬКА ТА ДРУГА ІНОЗЕМНІ МОВИ), яка викладається в 1 семестрі магістратури в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни “Культурний семіозис і переклад” є ознайомлення магістрів із актуальними питаннями перекладацького семіозису в контексті фундаментальних категорій сучасної семіотики та основними підходами до аналізу перекладного тексту в перекладознавчих студіях з опорою на аналіз кодового, інформаційного та культурного вимірів семіозису.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Андрейчук Н. І.</i> Виміри семіозису. Львів: ПАІС, 2021. 351 с. 2. <i>Андрейчук Н. І.</i> Інтерпретанта як людський чинник мовного семіозису. <i>Мовознавство</i>. 2012. №3. С. 65 – 74. 3. <i>Андрейчук Н. І.</i> Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV – початку XVII століття. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2011. 280 с. 4. <i>Андрейчук Н.І.</i> Потенціал лінгвосеміотичної інтерпретації для розвитку перекладознавчих студій. <i>Записки з романо-германської філології</i>. Одеса: КП ОМД, 2015. Випуск 1(34). С.8 – 14. 5. <i>Андрейчук Н.І.</i> Репродуктивна інтерпретація тексту: у пошуках канонів відтворення культурного семіозису у перекладі. <i>Науковий Вісник Східноєвропейського університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)</i>. Луцьк, 2015. 3(304). С.5 – 10. 6. <i>Ділі Д.</i> Основи семіотики / пер. з англ. та наук. ред. А. Карась. Львів: Арсенал, 2000. 232 с. 7. <i>Торон П.</i> Тотальний переклад / пер. О. Кальниченка. Вінниця: Нова книга, 2015. 264 с. 8. <i>Andreichuk N.I.</i> Lingual semiotics vs Hermeneutics: toward a concept of interpretation. <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки)</i>. Луганськ: ДЗ “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. 6 (289) березень 2014. Частина I. С. 81 – 90.

	<p>9. <i>Andreichuk N.I.</i> Cultural semiotics: towards the notion of cultural semiosis. <i>Studia Philologica (Філологічні студії): зб. наук. праць.</i> Київ: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2014. Вип. 3. С.18 – 22.</p> <p>10. <i>Andreichuk N.I.</i> Pragmatic dimension of cross-cultural semiosis. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія.</i> Одеса, 2014. Випуск 13. С.230 – 232.</p> <p>11. <i>Danesi M.</i> Messages, Signs, and Meanings: A Basic Textbook in Semiotics and Communication. Toronto: Canadian Scholars' Press Inc., 2004. 410 p.</p> <p>12. <i>Deely J.</i> Introducing semiotic. Its History and Doctrine. Bloomington: Indiana University Press, 1982. 246 p.</p> <p>13. <i>Eco U.</i> Semiotics and the Philosophy of Language. Bloomington : Indiana University Press, 1984. – 242 p.</p> <p>14. <i>Eco U.</i> The Role of the Reader. Explorations in the Semiotics of Texts. Bloomington: Indiana University Press, 1979. 273 p.</p> <p>15. <i>Eco U.</i> A Theory of Semiotics. Bloomington: Indiana University Press, 1979. 354 p.</p> <p>16. <i>Lotman Y. M.</i> Universe of the Mind: A Semiotic Theory of Culture / introd. by Umberto Eco, translated by Ann Shukman. London: New York: Tauris, 1990. 288 p.</p> <p>17. <i>Parmentier R. J.</i> Signs in Society. Studies in Semiotic Anthropology. Bloomington: Indiana University Press, 1994. 234 p.</p> <p>18. <i>Barnham Ch.</i> The natural History of the Sign. De Gruyter, 2022. 244p.</p> <p>19. <i>Silverman J. ed.</i> Cultural Semiosis. Routledge, 1998. 325p.</p> <p>20. <i>Olteanu A., Cogley P. eds.</i> Semiotics and Its Masters. De Gruyter, 2023. 342p.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин семінарських занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу магістри <i>будуть знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - історію розвитку термінологічного та методологічного апарату семіотики; - природу мовного знака та коду; - тлумачення семіозису як дії знака та його кодового, інформаційного та культурного вимірів; - засади семіоперекладу та потенціал застосування вимірів семіозису й семіотично орієнтованих підходів до аналізу перекладного тексту в перекладознавчих студіях. <p>У результаті вивчення дисципліни магістри <i>повинні вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати кодовий, інформаційний та культурний виміри текстового семіозису; - через аналіз вимірів текстового семіозису (у мові-джерелі та цільовій мові) встановлювати рівень адекватності перекладів; - робити перекладознавчий аналіз перекладного тексту з використанням кодосеміосичного, інфосеміосичного та соціосеміосичного підходів.
Ключові слова	Семіотика, семіозис, культурний семіозис, кодовий/інформаційний/культурний виміри семіозису, перекладацький семіозис, семіопереклад, кодо-/інфо-/соціосеміосичний підхід.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій та семінарських занять.
Теми	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

	<ol style="list-style-type: none"> 1. The notion of scholarly paradigm. Two great semiotic projects. 2. Towards the notion of semiosis: from early semiotic ideas to Charles Peirce's universal categories. 3. Charles Morris on semiosis. Dimensions of semiosis. 4. Cultural dimension of semiosis. History of ideas. <p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Semiotics and translation: how to theorize translation along semiotic lines. 6. Discoveries on the borderline between translation studies and cultural semiotics: great figures. 7. Units, levels and dimensions of translational semiosis. 8. Semiotic approach as a research tool in translation studies: codo-, info- and socio- semiotic approaches.
Підсумковий контроль, форма	Письмовий тест в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з мовознавства та теорії перекладу, достатніх для сприйняття категоріального апарату лінгвосеміотики
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції (з використанням презентаційних технологій), дискусії на семінарах; індивідуальні міні-дослідження з подальшим представленням та обговоренням на семінарах.
Необхідне обладнання	Загально вживані програми і операційні системи.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • семінари: 35% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 35; • виконання індивідуального міні-проєкту 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • підсумкова контрольна робота: 35% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 35. Підсумкова максимальна кількість балів 100. <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають один вид письмової роботи (реферат за результатами індивідуального проєкту).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними міркуваннями. Списування, втручання в роботу інших студентів є прикладами можливої академічної недоброчесности. Виявлення ознак академічної недоброчесности в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливим складником навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про причини пропусків занять. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання індивідуальних завдань, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання інших джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на семінарах, за виконання індивідуального завдання та бали підсумкового залікового тесту. При цьому обов'язково враховуються присутність і активність на заняттях та своєчасність виконання індивідуального завдання.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесности не толеруються.</p>

<p>Орієнтовні напрями для обрання тем індивідуальних проєктів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. The notion of scholarly paradigm. 2. Anthropocentric paradigm of modern linguistic studies. 3. The scope of Semiotics vs Semiology. 4. F.de Saussure and his semiology. 5. Ch. S. Peirce and his semiotic doctrine. 6. Peirce's triadic model of the sign. 7. The nature of semiosis. 8. St. Augustine's doctrine of signs. 9. John Locke's contribution to semiotics. 10. The foundational categories of semiotics. 11. Icon – Index – Symbol. 12. Ch. W. Morris on semiosis 13. The notion of interpretant. Types of interpretants. 14. Code dimension of semiosis. 15. Informational dimensions of semiosis. 16. Cultural dimension of semiosis 17. The notion of culture. 18. Cultural semiotics. Principal ideas. 19. The semiotic view of culture in Tartu-Moscow School 20. Translation from the perspective of semiotics 21. The notion of translational semiosis 22. Peeter Torop and his book "Total Translation" 23. Umberto Eco in his book "Experiences in Translation" 24. Translational semiosis: ideas of Susan Petrilli 25. Comment on the statement <i>Interpretation is merely another word for translation.</i> 26. Comment on the statement <i>Semiotic processes are translation processes.</i> 27. Formulate at least two statements of translational semiosis. 28. Codosemiosis approach in translation studies. 29. Infosemiosis approach in translation studies. 30. Socio semiosis approach in translation studies.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема курсу.

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання год	Термін виконання
1-2	<p>Тема 1. Місце семіотики у наукових студіях.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасна антропоцентрична парадигма гуманітаристики загалом та мовознавства зокрема. 2. Два основні семіотичні проєкти. 3. Попереднє тлумачення семіозису. 	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1. <i>Андрейчук Н. І.</i> Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV – початку XVII століття. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2011. 280 с. 2. <i>Ділі Д.</i> Основи семіотики / пер. з англ. та наук. ред. А. Карась. Львів: Арсенал, 2000. 232 с.</p>	6 год	2 тижні
3-4	<p>Тема 2. Історія розвитку семіотики: від античного світу до категорій Пірса.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Найдавніші тлумачення поняття знака: Платон, Аристотель, стоїки. 2. Семіотика і медицина. 3. Доктрина знаків Св.Августина. 4. Джон Локк – засновник сучасної семіотики. 	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>1. <i>Danesi M.</i> Messages, Signs, and Meanings: A Basic Textbook in Semiotics and Communication. Toronto: Canadian Scholars' Press Inc., 2004. 410 p. 2. <i>Deely J.</i> Introducing semiotic. Its History and Doctrine. Bloomington: Indiana University Press, 1982. 246 p.</p>	6 год	2 тижні

	5. Універсальні категорії Чарльза Пірса.		3. <i>Содомора П.</i> Поняття знака у контексті переходу від античної до середньовічної філософії (на матеріалі творів Томи з Аквіну). Грані. № 1(129), 2016. С.84 – 87. 4. <i>Сосюр Ф. де.</i> Курс загальної лінгвістики / пер. з фр. А. Корнійчук, К. Тищенко. К.: Основи, 1998. 324 с. 5. Augustine. On Christian Doctrine. URL: https://www.ccel.org/ccel/augustine/doctrine.html		
5-6	Тема 3. Теорія знаків Чарльза Морріса. Виміри семіозису 1. Тлумачення семіозису в теорії знаків Чарльза Морріса. 2. Критичний погляд на виміри семіозису у Чарльза Морріса. 3. Кодовий вимір семіозису.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	<i>Андрейчук Н. І.</i> Виміри семіозису. Львів: ПАІС, 2021. 351 с. <i>Андрейчук Н. І.</i> Інтерпретанта як людський чинник мовного семіозису. <i>Мовознавство</i> . 2012. №3. С. 65 – 74.	6 год	2 тижні
7-8	Тема 4. Культурний вимір семіозису. 1. Поняття культури. 2. Культурна семіотика. 3. Тартуська група культурної семіотики.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. <i>Андрейчук Н. І.</i> Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV – початку XVII століття. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2011. 280 с. 2. <i>Андрейчук Н. І.</i> Cultural semiotics: towards the notion of cultural semiosis. <i>Studia Philologica (Філологічні студії): зб. наук. праць</i> . Київ: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2014. Вип. 3. С.18 – 22. 3. <i>Lotman Y. M.</i> Universe of the Mind: A Semiotic Theory of Culture / introd. by Umberto Eco, translated by Ann Shukman. London: New York: Tauris, 1990. 288 p.	6 год	2 тижні
9-10	Тема 5. Переклад з погляду семіотики. 1. Переклад як медіальна практика. Поняття розуміння. 2. Переклад як семіотичний акт. 3. Поняття семіоперекладу. 4. Основні канони семіоперекладу.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. <i>Андрейчук Н. І.</i> Потенціал лінгвосеміотичної інтерпретації для розвитку перекладознавчих студій. <i>Записки з романо-германської філології</i> . Одеса: КП ОМД, 2015. Випуск 1(34). С.8 – 14. 2. <i>Андрейчук Н. І.</i> Репродуктивна інтерпретація тексту: у пошуках канонів відтворення культурного семіозису у перекладі. <i>Науковий Вісник Східноєвропейського університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)</i> . Луцьк, 2015. 3(304). С.5 – 10. 3. <i>Андрейчук Н. І.</i> Lingual semiotics vs Hermeneutics: toward a concept of interpretation. <i>Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (філологічні науки)</i> . Луганськ: ДЗ “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. 6 (289) березень 2014. Частина I. С. 81 – 90.	7 год	2 тижні
11-12	Тема 6. Відкриття на перетині перекладознавства та культурної семіотики: видатні постаті 1. Дінда Горлі 2. ПеєтерТороп 3. Умберто Еко 4. Лоренс Венуті. 5. Убальдо Стекконі	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. <i>Андрейчук Н. І.</i> Виміри семіозису. Львів: ПАІС, 2021. 351 с. 2. <i>Андрейчук Н. І.</i> Інтерпретанта як людський чинник мовного семіозису. <i>Мовознавство</i> . 2012. №3. С. 65 – 74. 3. <i>Тороп П.</i> Тотальний переклад / пер. О. Кальниченка. Вінниця: Нова книга, 2015. 264 с. 4. <i>Eco U.</i> Semiotics and the Philosophy of Language. Bloomington : Indiana University Press, 1984. – 242 p. 5. <i>Eco U.</i> The Role of the Reader. Explorations in the Semiotics of Texts. Bloomington: Indiana University Press, 1979. 273 p.	6 год	2 тижні
13-14	Тема 7. Рівні та одиниці перекладацького семіозису. 1. Перцептивний рівень семіозису. 2. Референційний рівень семіозису. 3. Оцінний рівень семіозису.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1. <i>Андрейчук Н. І.</i> Виміри семіозису. Львів: ПАІС, 2021. 351 с. 2. <i>Eco U.</i> A Theory of Semiotics. Bloomington: Indiana University Press, 1979. 354 p. 3. <i>Parmentier R. J.</i> Signs in Society. Studies in Semiotic Anthropology. Bloomington: Indiana University Press, 1994. 234 p.	6 год	2 тижні
15-16	Тема 8. Потенціал кодіосеміотичного, інфосеміотичного та соціосеміотичного підходів у сучасному перекладознавстві.		1. <i>Андрейчук Н. І.</i> Потенціал лінгвосеміотичної інтерпретації для розвитку перекладознавчих студій. <i>Записки з романо-германської філології</i> . Одеса: КП ОМД, 2015. Випуск 1(34). С.8 – 14. 2. <i>Андрейчук Н. І.</i> Виміри семіозису. Львів: ПАІС, 2021. 351 с.		